

Prosjektplan

Leverandørindustriens framtid – Status og muligheter for

SMB

11.11.2014

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
2. Bakgrunn	4
3. Prosjektet	5
3.1 Mål.....	5
3.2 Prosjektets arbeidspakker	6
4. Organisering	7
5. Fremdrift.....	8
6. Budsjett	8
7. Finansiering	8

1. Innledning

Energinæringen er Hordalands viktigste næring. I denne næringen spiller petroleumsaktivitetene en sentral rolle med rundt 25 milliarder kroner i årlig verdiskaping og rundt 32000 personer direkte sysselsatt. Historisk har leverandørindustrien vært bærebjelken for næringen i Hordaland, og næringsaktørene har sammen med FoU-miljøene og utdanningsinstitusjonene hatt en sentral rolle i utviklingen av næringen i over 40 år både regionalt nasjonalt internasjonalt.

I tillegg til det viktige og langvarige økonomiske bidraget fra næringens aktører, har bidraget fra små- og mellomstore bedrifter vært drivkraft for innovasjon og verdiskaping i Hordalands viktigste næring.

Næringen har siden årsskiftet vært preget av kostnadskutt, og investeringer er satt på vent hos de store operatørene både på norsk sokkel og internasjonalt. Oppsigelser og omfattende permitteringer har vært en del av utviklingen, og dette har skapt uro og usikkerhet, spesielt hos små- og mellomstore bedrifter. Nedbemanninger har også satt sitt preg på flere av virksomhetene.

På denne bakgrunnen ønsker Fylkesutvalget i Hordaland å få en oversikt over hvordan utviklingen slår ut for leverandørindustrien i Hordaland. Fylkesutvalget ønsker også å få SMB-bedriftenes og resten av aktørenes syn på hvilke tiltak som må settes i verk for å møte utviklingen

2. Bakgrunn

Petroleumsnæringen er regionens viktigste næring med en verdiskaping årlig på rundt 235 milliarder kroner og sysselsetting på rundt 32 000 personer. Bergen og Hordaland har i 40 år spilt en meget sentral rolle i utviklingen av norsk petroleumsvirksomhet. På en rekke fagfelter langs verdikjeden og leverandørkjeden er det bygget opp kompetanse i verdensklasse. Mange av bedriftene er hjørnesteinsbedrifter i sine respektive regioner samtidig som de har påvirket den internasjonale utviklingen i næringen.

Petroleumsnæringen nasjonalt og internasjonalt skal gjennomgå store strukturelle endringer og tilpasninger i årene som kommer. Dette vil selvsagt virke inn på lokale aktører, som i lang tid allerede har gjort tilpasninger i takt med endringer og nye utviklingstrekk.

Leverandørnæringen er bærebjelken i Hordaland. Leverandøranalyse- prosjektet gjennomført av HOG Energi i 2010 viste at leverandørnæringen i Hordaland står for en betydelig del av industrien på landsbasis (2. plass etter Rogaland) – både når det gjelder omsetning, sysselsetting og antall selskaper. Næringen er godt representert gjennom hele verdikjeden – med hovedvekt på drift, engineering, bygging og installering i både topside- og subsea-markedene.

De 10 største selskapene står for ca. 50 % av omsetning og sysselsetting i næringen i regionen. Eiergrupperinger dominerer i næringen og står for ca. 67 % av omsetningen og ca. 64 % av sysselsettingen. Små- og mellomstorebedrifter representerer 33% av omsetningen og 36% av sysselsettingen. Derfor er SMB bedrifter i petroleumsnæringen mer sårbare og eksponert for konkurransepress enn store leverandører.

De siste årenes høykonjunktur med høy oljepris sammen med flere store funn på norsk sokkel har gitt et oppsving i investeringene. Statistisk sentralbyrås investeringstelling for petroleumsvirksomheten ved utgangen av 2013 ga et anslag på 223,3 milliarder kroner for 2014.

For 2015 er det forventet at investeringene på norsk sokkel kommer opp i 185 milliarder kroner. Det er det tredje største nivået på investeringer siden petroleumsvirksomheten startet på norsk sokkel for over 40 år siden.

Tross store forventede investeringer, har oljeselskapene varslet innstramminger og kostnadsbesparelser. Statoil har for eksempel i tillegg varslet kutt i investeringer på 30 milliarder NOK. Mange av de kostnadsbesparende tiltakene i bransjen vil komme i felt i drift. Dette er deler av bransjen som Hordaland har sterk forankring i.

I første kvartal i 2014 har bedrifter som Statoil, Aibel og FMC Technologies varslet justeringer på bemanningssiden og startet interne kostnadsbesparende program. Trolig vil flere komme etter.

Når de store leverandørbedriftene og operatørselskapene varsler kostnadskutt gir dette en dominoeffekt på de mindre leverandørene.

Samtidig som kostnadskutt blir nødvendig i bransjen, er det ønskelig for de ledende operatørselskapene at teknologiutvikling intensiveres, for blant annet å kunne øke produksjonsnivået på norsk sokkel. Strategiske tilpasninger blant aktørene er nødvendig for å kunne være i «business» under kostnadspresset, samtidig som de må være i stand til å benytte seg av mulighetene som teknologiutvikling gir med tanke på å levere økt produktivitet til deres kunders prosjekter og virksomhet generelt.

SMB-bedriftene har ofte en svak forhandlingsposisjon og lavere marginer enn de store, og de er mer utsatt. Derfor er det nødvendig at strategiske tilpasninger blir gjort blant SMB-bedriftene for å sikre fremtidig innovasjon og konkurransekraft.

3. Prosjektet

Prosjektet skal skje gjennom intervjuer og samtaler med sentrale aktører i bransjen, ledere i SMB-bedrifter, FoU-miljøer og relevante myndighetspersoner.

3.1 Mål

Prosjektet har følgende overordnede mål:

- Skaffe innsikt og kunnskap om status hos SMB-bedriftene i Hordaland og hvilke grep som må gjøres for å sikre framtidig konkurransekraft
- Foreslå fellestiltak som øker effektiv samhandling mellom næringen, myndigheter og FoU

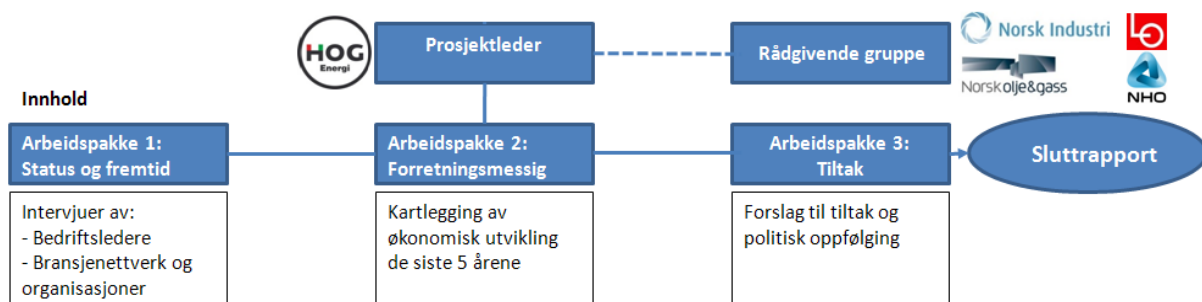
Med utgangspunkt i dette skal følgende spørsmål skal besvares:

- **Hvilke bedrifter utgjør SMB-segmentet, og hva kjennetegner disse bedriftene?**
- **Hva er konkurransemessige utfordringer og muligheter for små- og mellomstore bedrifter innen petroleumsnæringen i Hordaland**
- **Hva gjør bedriftene for å møte situasjonen som har oppstått?**
- **Er aktørene rigget for innovasjon som kreves for å møte utfordringene?**

- Er aktørene rigget for innovasjon som kreves for å møte utfordringene?
- Hvilke tiltak bør aktørene og myndighetene igangsette for å sikre konkurransekraft samt innovasjon og verdiskaping?

3.2 Prosjektets arbeidspakker

Prosjektets aktiviteter er strukturert og organisert i fire arbeidspakker (AP). Som resultat vil det overleveres en sluttrapport til fylkeskommunen.

AP0: Prosjektledelse:

Denne arbeidspakken omfatter organisering, administrasjon, koordinering av prosjektet. Det innbefatter også intern og eksternt kommunikasjon og prosessledelse i prosjektet.

AP1: Status og fremtid

Denne arbeidspakken vil ta opp spørsmålet rundt utfordringene for bedriftene basert på utviklingstrekk i næringen, og hvordan aktørene tilpasser seg utfordringene.

AP2: Forretningsmessig status

Denne arbeidspakken skal framskaffe en faktabasert oversikt over antall bedrifter med tilhørende bedriftsinformasjon og bransjekategorisering. Arbeidspakken vil også søke å gi innblikk i den økonomiske situasjonen i næringen samlet basert på tilgjengelig regnskapsinformasjon og nøkkeltall de tre siste årene.

AP3: Tiltak

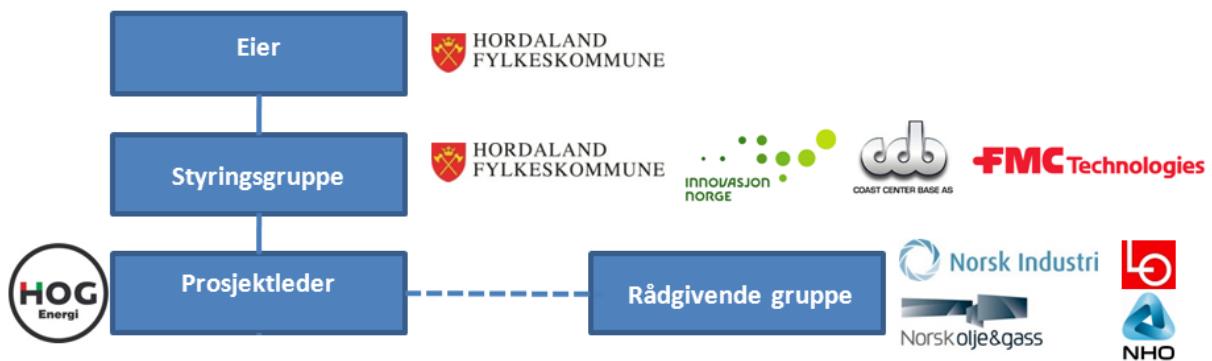
Politiske beslutninger internasjonalt og nasjonalt påvirker forutsetningene for nødvendig vekst i olje- og gassnæringen. Historisk viser det seg også at regionalt politisk engasjement kan styrke grunnlaget for næringsutvikling. Denne arbeidspakken skal prøve å finne ut hvordan regionale politikere i

samarbeid med FoU og aktørene selv kan legge forholdene til rette for gode og konstruktive rammebetingelser.

4. Organisering

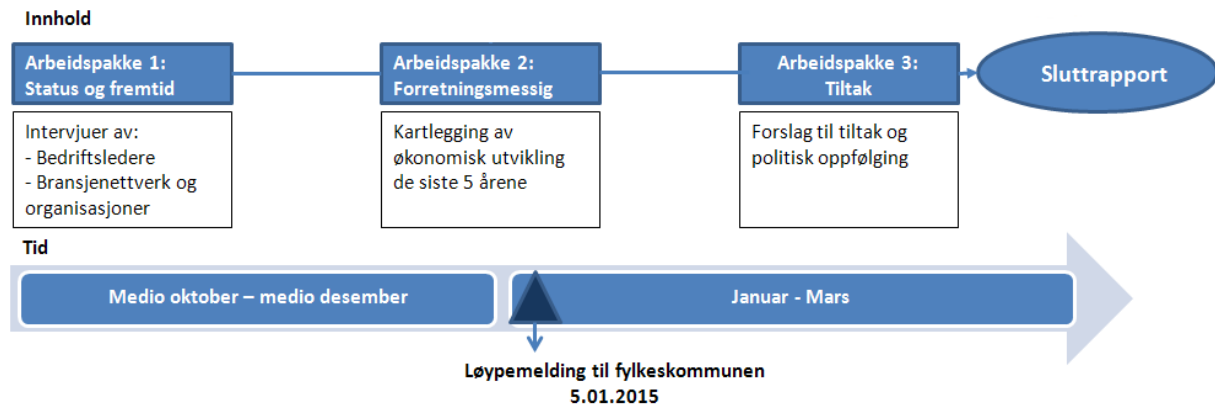
Eier av prosjektet er Hordaland fylkeskommune som etter vedtak i fylkesutvalget har gitt administrasjonen oppgaven om å realisere prosjektet. Prosjektet vil bestå av en mindre styringsgruppe bestående av 4 personer som representerer eier, innovasjonssystemet og næringen. De utnevnte er: Arthur Arnesen (HFK), Pål K. Haugethun (Innovasjon Norge), Jan Frederik Namtvedt (FMC Technologies) og Michelle Williams (CCB) som leder av styringsgruppen.

Prosjektleder og gjennomfører av prosjektet er HOG Energi. HOG Energi vil knytte til seg flere rådgivende instanser for å sikre kvalitet, relevans og nasjonal forankring av arbeidet. Blant disse vil HOG ha tett dialog med organisasjoner som Norsk Industri, Norsk Olje & Gass, NHO og LO.

5. Fremdrift

Prosjektet har fått korte frister. Første rapportering skal skje gjennom en løypemelding i desember i forkant av fylkesordførers møte 5. januar 2015. Styringsgruppen vil ha sitt første møte tidlig i desember.

6. Budsjett

Kostnad	Beløp
Prosjektledelse	100
Datainnsamling	200
Rapport	100
Reise	30
Møte- og materialkostnader	10
Totalt	440

7. Finansiering

Finansiør	Beløp
Hordaland fylkeskommune	440